

**ZGODNOŚĆ SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH
EMITENTÓW PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH
Z MSSF**

ANALIZA PRZEPROWADZONA W 2010 R.

**URZĄD KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO
WARSZAWA, LUTY 2011**

WYDZIAŁ RACHUNKOWOŚCI, DEPARTAMENT EMITENTÓW

SŁOWA KLUCZOWE: SPRAWOZDANIA FINANSOWE, EMITENCI PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH, MSSF, WYMOGI INFORMACYJNE, DZIAŁANIA NADZORCZE, ZASTRZEŻENIA PODMIOTÓW UPRAWNIONYCH DO BADANIA

SYNTEZA

Niniejszy raport stanowi podsumowanie analizy, przeprowadzonej przez Wydział Rachunkowości Departamentu Emitentów Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego (UKNF), dotyczącej zgodności sprawozdań finansowych emitentów papierów wartościowych niebędących funduszami inwestycyjnymi z obowiązującymi regulacjami dotyczącymi raportowania finansowego, w szczególności z wymogami MSSF. Analiza dotyczyła głównie rocznych skonsolidowanych sprawozdań finansowych sporządzonych za rok obrotowy 2009, ponadto zostały nią objęte śródroczne sprawozdania finansowe sporządzone za okresy roku obrotowego 2009 i roku obrotowego 2010, a także sprawozdania finansowe/histeryczne informacje finansowe podmiotów ubiegających się o zatwierdzenie prospektu emisyjnego, z uwzględnieniem metod wyboru sprawozdań finansowych do analizy.

Przy wyborze sprawozdań finansowych emitentów do analizy okresowej prowadzonej w 2010 roku, wysoki priorytet nadano kryterium występowania zastrzeżeń w opiniach o badanych sprawozdaniach finansowych, odmowy wyrażenia opinii lub wyrażenia opinii negatywnej.

W wyniku przeprowadzonej analizy sprawozdań finansowych emitentów, w raporcie zaprezentowane zostały najczęściej występujące niezgodności z obowiązującymi regulacjami dotyczącymi raportowania finansowego, w szczególności MSSF, w tym braki ujawnień lub ujawnienia w niepełnym zakresie.

Autorzy raportu pragną zwrócić uwagę na konieczność zapewnienia w sprawozdaniach finansowych kompletności ujawnień, wymaganych zgodnie z obowiązującymi regulacjami. W naszej opinii sprawozdanie finansowe emitenta nie może zostać uznane za kompletne, jeśli brak w nim istotnych ujawnień, wymaganych zgodnie z obowiązującymi standardami rachunkowości.

Publikacja raportu ma na celu przyczynienie się do osiągnięcia przez emitentów wysokiego poziomu zgodności z wymogami dotyczącymi sprawozdawczości, w szczególności wymogami MSSF, w kolejnych sprawozdaniach finansowych. Podwyższenie jakości prezentowanych przez emitentów sprawozdań finansowych powinno spowodować ich większą porównywalność, zwłaszcza w ramach poszczególnych sektorów branżowych, a także przyczynić się do zwiększenia zaufania inwestorów do sprawozdawczości finansowej i ułatwienia oceny sytuacji majątkowej i finansowej oraz wyników działalności emitentów i ich grup kapitałowych. W naszej opinii podwyższenie jakości sprawozdań finansowych znalazłoby również odzwierciedlenie w zmniejszeniu liczby opinii o badanych sprawozdaniach finansowych zawierających zastrzeżenia, opinii negatywnych oraz przypadków odmowy wyrażenia opinii przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych.

W następnych latach, dla wypełnienia celów prowadzonego nadzoru, planowane jest kontynuowanie okresowej analizy zgodności sprawozdawczości finansowej emitentów z odpowiednimi regulacjami. Przy wyborze sprawozdań finansowych emitentów do analizy planowane jest utrzymanie jako priorytetowego kryterium występowania zastrzeżeń w opiniach o badanych sprawozdaniach finansowych, odmowy wyrażenia opinii lub wyrażenia opinii negatywnej.

SPIS TREŚCI

1.	CEL SPORZĄDZENIA RAPORTU ORAZ ZASADY ANALIZY OKRESOWEJ	6
1.1	Cel sporządzenia raportu	6
1.2.	Omówienie zasad przeprowadzenia analizy	7
1.3.	Selekcja (wybór) sprawozdań finansowych do analizy	7
2.	OBSZARY NIEZGODNOŚCI Z MSSF – NA PODSTAWIE ANALIZY OPINII PODMIOTÓW UPRAWNIONYCH DO BADANIA ORAZ SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH ZA ROK OBROTOWY 2009	9
2.1.	Analiza sprawozdań finansowych w świetle opinii podmiotów uprawnionych do badania – zestawienie obszarów niezgodności z obowiązującymi regulacjami dotyczącymi raportowania finansowego, w szczególności MSSF.....	9
2.1.1.	Zastrzeżenia związane z zagadnieniami dotyczącymi instrumentów finansowych....	9
2.1.2.	Zastrzeżenia związane z zagadnieniami dotyczącymi połączeń jednostek gospodarczych i konsolidacji.....	9
2.1.3.	Zastrzeżenia związane z zagadnieniami dotyczącymi utraty wartości aktywów	10
2.1.4.	Zastrzeżenia związane z zagadnieniami dotyczącymi sprawozdawczości według segmentów	10
2.1.5.	Zastrzeżenia związane z zagadnieniami dotyczącymi nieruchomości inwestycyjnych.....	11
2.1.6.	Zastrzeżenia związane z zagadnieniami dotyczącymi ujmowania i wyceny	11
2.1.7.	Zastrzeżenia związane z zagadnieniami dotyczącymi kontynuacji działalności	12
2.1.8.	Inne zagadnienia, do których odnosiły się zastrzeżenia.....	12
2.1.9.	Uzupełniające objaśnienia.....	12
2.2.	Analiza sprawozdań finansowych – zestawienie obszarów niezgodności z obowiązującymi regulacjami dotyczącymi raportowania finansowego, w szczególności MSSF.....	13
2.2.1.	Niezgodności i braki ujawnień dotyczące instrumentów finansowych	14
2.2.2.	Niezgodności i braki ujawnień dotyczące połączeń jednostek gospodarczych i konsolidacji	14
2.2.3.	Niezgodności i braki ujawnień dotyczące sprawozdawczości według segmentów..	15
2.2.4.	Niezgodności i braki ujawnień dotyczące podmiotów powiązanych.....	16
2.2.5.	Niezgodności i braki ujawnień dotyczące prezentacji sprawozdań finansowych	16
2.2.6.	Pozostałe niezgodności i braki ujawnień.....	17

2.2.7. Niezgodności i braki ujawnień dotyczące sprawozdawczości śródrocznej	17
2.3. Działania nadzorcze związane z analizą zgodności sprawozdań finansowych z regulacjami dotyczącymi raportowania finansowego	18
3. WYBRANE ZAGADNIENIA, NA KTÓRE NALEŻY ZWRÓCIĆ SZCZEGÓLNA UWAGĘ PRZY SPORZĄDZANIU SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH	20
3.1. Sprawozdania finansowe sporządzane przez (znaczącego) inwestora	20
3.2. Prezentacja okresów porównywalnych (porównawczych) w sprawozdaniach finansowych w związku ze zmianą roku obrotowego	21
3.3. Najważniejsze zmiany związane ze stosowaniem MSSF	23
4. KONKLUZJE	29
Przydatne adresy internetowe	30

1. CEL SPORZĄDZENIA RAPORTU ORAZ ZASADY ANALIZY OKRESOWEJ

1.1 Cel sporządzenia raportu

Niniejszy raport stanowi podsumowanie analizy, przeprowadzonej przez Wydział Rachunkowości Departamentu Emitentów Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego (UKNF), dotyczącej głównie rocznych skonsolidowanych sprawozdań finansowych sporządzonych za rok obrotowy 2009 przez emitentów papierów wartościowych niebędących funduszami inwestycyjnymi pod kątem ich zgodności z obowiązującymi regulacjami dotyczącymi raportowania finansowego, w szczególności z wymogami MSR¹, tj. Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej oraz związanych z nimi interpretacji ogłoszonych w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej. Biorąc pod uwagę, że powszechnie stosowane jest pojęcie „MSSF” oraz fakt, że Komisja Europejska zaleciła emitentom, których papiery wartościowe są notowane na rynkach regulowanych krajów Unii Europejskiej, stosowanie klauzuli przyjętej przez KE i ARC²: „zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez UE” lub „zgodnie z MSSF, które zostały zatwierdzone przez UE”, na potrzeby niniejszego raportu przyjęto skrót „MSSF”.

Sporządzając niniejszy raport brano pod uwagę również rezultaty prowadzonej w roku 2010 analizy śródrocznych sprawozdań finansowych sporządzonych za okresy roku obrotowego 2009 i roku obrotowego 2010. W raporcie zostały również uwzględnione wyniki przeprowadzonych analiz sprawozdań finansowych/histerycznych informacji finansowych podmiotów ubiegających się o zatwierdzenie prospektu emisyjnego.

Przygotowanie raportu z przeprowadzonej analizy i opublikowanie tego dokumentu na stronie internetowej KNF ma na celu zaprezentowanie użytkownikom sprawozdań finansowych, a także emitentom oraz biegłym rewidentom, rezultatów analizy okresowej, w tym najczęstszych braków i niezgodności w zakresie dokonywania ujawnień i stosowania zasad (polityki) rachunkowości w sprawozdaniach finansowych, co powinno służyć osiągnięciu przez emitentów wysokiego poziomu zgodności z wymogami dotyczącymi sprawozdawczości, w szczególności wymogami MSSF, w kolejnych sprawozdaniach finansowych.

Podwyższenie jakości prezentowanych przez emitentów sprawozdań finansowych powinno przyczynić się do ich większej porównywalności, zwłaszcza w ramach poszczególnych sektorów branżowych, a także przyczynić się do zwiększenia zaufania inwestorów do sprawozdawczości finansowej i ułatwienia oceny sytuacji majątkowej i finansowej oraz wyników działalności emitentów i ich grup kapitałowych.

Mając na uwadze cel, jakim jest podwyższenie jakości prezentowanych przez emitentów sprawozdań finansowych, rekomendujemy zapoznanie się z następującymi dokumentami, opublikowanymi na stronie internetowej ESMA³:

- dziewięć pakietów decyzji z bazy EECS⁴ (ang.: *Extracts from EECS's Database of Enforcement Decisions*), zawierających decyzje organów nadzoru z Europejskiego Obszaru Gospodarczego w związku z nadzorem nad stosowaniem MSSF (www.esma.europa.eu, zakładka: ESMA Extranet / Standing Committees / Corporate Reporting / EECS); publikacja pakietów będzie kontynuowana;

¹ W rozumieniu art. 2 ust. 3 Ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t. jedn. Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223, z późn. zm.) i odpowiednio par. 2 ust. 1 pkt 12 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. Nr 33, poz. 259, z późn. zm.)

² ARC – *Accounting Regulatory Committee* (Komitet Regulacyjny ds. Rachunkowości)

³ ESMA – *European Securities and Markets Authority* (Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych); przed 1 stycznia 2011 r. - CESR – *Committee of European Securities Regulators* (Komitet Regulatorów Rynku Papierów Wartościowych); www.esma.europa.eu

⁴ EECS - *European Enforcers Coordination Sessions* (Spotkania Koordynacyjne Przedstawicieli Organów Nadzoru Krajów Europejskich)

- raport CESR z działalności związanej z nadzorem nad informacją finansową w 2009 roku pt. *Activity Report on IFRS enforcement 2009* (Ref.: CESR/10-917, wrzesień 2010) (www.esma.europa.eu, zakładka: ESMA Extranet / Standing Committees / Corporate Reporting);
- sprawozdanie uzupełniające CESR ze stosowania wymogów dotyczących ujawnień związanych z instrumentami finansowymi w sprawozdaniach finansowych za rok 2009 pt. *Follow-up Statement on Application of Disclosure Requirements Related to Financial Instruments in the 2009 Financial Statements* (Ref.: CESR/10-1083, październik 2010) (www.esma.europa.eu, zakładka: ESMA Extranet / Standing Committees / Corporate Reporting).

Zwracamy uwagę, że treść niniejszego raportu - z uwagi na cel sporządzenia dokumentu - stanowi jedynie zestawienie wybranych informacji dotyczących ujawnień wymaganych zgodnie z MSSF. Pełny zakres wymaganych ujawnień jest zawarty w MSSF mających zastosowanie.

1.2. Omówienie zasad przeprowadzenia analizy

Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 2 ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym⁵, do zadań KNF należy sprawowanie nadzoru nad działalnością podmiotów nadzorowanych oraz wykonywaniem przez te podmioty obowiązków związanych z ich uczestnictwem w obrocie na rynku kapitałowym, w zakresie określonym przepisami prawa.

Przepisy art. 24 ust. 4 lit. h Dyrektywy Transparencji⁶, stanowią, że organ nadzoru uprawniony jest m.in. do badania (ang.: *examine*), czy informacje, o których mowa w niniejszej dyrektywie, opracowane zostały zgodnie z odpowiednimi ramami sprawozdawczymi (ang.: *relevant reporting framework*) oraz podejmowania odpowiednich działań w przypadku stwierdzenia naruszeń.

Ponadto zgodnie z Zasadą nr 3 Standardu CESR Nr 1⁷ dotyczącego informacji finansowej, kompetentne, niezależne władze administracyjne, utworzone przez Państwa Członkowskie, winny ponosić ostateczną odpowiedzialność za egzekwowanie zgodności informacji finansowych przekazywanych przez emitentów z regulacjami dotyczącymi raportowania finansowego (ang.: *reporting framework*). W myśl Zasady nr 2 powyższego Standardu, regulacje dotyczące raportowania finansowego obejmują standardy (zasady) rachunkowości i przepisy dotyczące obowiązków informacyjnych (ang.: *accounting and disclosure standards adopted by the EU*).

Zważywszy, że zasadniczym elementem pełnego, kompleksowego zakresu nadzoru nad stosowaniem standardów informacji finansowej jest monitorowanie zgodności informacji finansowych z obowiązującymi regulacjami dotyczącymi raportowania finansowego – ang.: *applicable reporting framework* (Zasada nr 2 Standardu CESR Nr 1 dotyczącego informacji finansowej), Wydział Rachunkowości Departamentu Emitentów UKNF prowadzi analizę okresową zgodności sprawozdawczości finansowej emitentów z odpowiednimi regulacjami dotyczącymi sprawozdawczości. Analiza okresowa obejmuje analizę wyselekcjonowanych sprawozdań finansowych oraz analizę na żądanie (sprawozdań finansowych emitentów, zamieszczonych w informacjach okresowych, prospektach emisyjnych lub memorandach informacyjnych), w szczególności w sytuacji gdy inna komórka UKNF zwraca się z prośbą o stanowisko w toku prowadzonego już postępowania.

1.3. Selekcja (wybór) sprawozdań finansowych do analizy

Wydział Rachunkowości Departamentu Emitentów UKNF począwszy od roku 2005 stosuje zasady nadzoru nad przestrzeganiem standardów informacji finansowej opisane w Standardzie CESR Nr 1.

⁵ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o nadzorze nad rynkiem kapitałowym (Dz. U. Nr 183, poz. 1537, z późn. zm.)

⁶ Dyrektywa 2004/109/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie harmonizacji wymogów dotyczących przejrzystości informacji o emitentach, których papiery wartościowe dopuszczane są do obrotu na rynku regulowanym oraz zmieniająca dyrektywę 2001/34/WE (Dz. Urz. UE L 390 z 31.12.2004 r., str. 38)

⁷ *Standard CESR No. 1 on Financial Information. Enforcement of Standards on Financial Information in Europe* (Ref.: CESR/03-073, marzec 2003), strona internetowa:

http://www.esma.europa.eu/index.php?page=contenu_groups&id=13&docmore=1#doc

Celem nadzoru nad przestrzeganiem standardów informacji finansowej jest – zgodnie z zasadą nr 1 Standardu CESR Nr 1 – ochrona inwestorów oraz wzmacnianie zaufania do rynku poprzez poprawę przejrzystości informacji finansowych, które są istotne z punktu widzenia procesu podejmowania decyzji przez inwestorów.

Metody wyboru rocznych skonsolidowanych sprawozdań finansowych do analizy zostały oparte na wytycznych CESR znajdujących się w Standardzie CESR Nr 1 oraz na wskazówkach CESR dotyczących stosowania metod selekcji.

Standard CESR Nr 1 dotyczący informacji finansowej, w zasadzie nr 13 stanowi, że (...) preferowane modele selekcji informacji finansowej na potrzeby sprawowania nadzoru nad przestrzeganiem standardów to modele mieszane, łączące podejście oparte na ocenie ryzyka z podejściem zakładającym rotację i/lub selekcję wyrywkową (...).

W ramach prowadzonych działań nadzorczych w UKNF, przy wyborze sprawozdań finansowych emitentów do analizy okresowej prowadzonej w 2010 roku, wysoki priorytet nadano kryterium występowania zastrzeżeń w opiniach o badanych sprawozdaniach finansowych, odmowy wyrażenia opinii lub wyrażenia opinii negatywnej. UKNF traktuje badanie/przeгляд sprawozdania finansowego przez podmioty uprawnione do badania sprawozdań finansowych jako „pierwszą zewnętrzną linię” zapewnienia prawidłowego stosowania regulacji dotyczących raportowania finansowego⁸.

W związku z prowadzoną analizą sprawozdań finansowych pod kątem ich zgodności z obowiązującymi emitentów zasadami rachunkowości, w szczególności MSSF, przeanalizowano 90 rocznych i śródrocznych sprawozdań finansowych 64 emitentów, w tym 51 skonsolidowanych sprawozdań finansowych sporządzonych za rok obrotowy 2009.

Łączna kapitalizacja 64 emitentów, których sprawozdania finansowe poddano analizie, stanowiła na dzień 31 grudnia 2010 r. 8,2% kapitalizacji rynku regulowanego (rynek regulowany prowadzony przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. oraz rynek pozagiełdowy prowadzony przez BondSpot S.A.).

Liczba i kapitalizacja emitentów, których sprawozdania finansowe zostały poddane analizie okresowej w 2010 roku

	Liczba emitentów z rynku regulowanego (GPW i BondSpot)*	Liczba emitentów, których sprawozdania finansowe podlegały analizie w 2010 r.	Udział w łącznej liczbie emitentów z rynku regulowanego*	Udział w kapitalizacji rynku regulowanego**
Na dzień 31.12.2009 r.	368	64	17,4%	3,1%
Na dzień 31.12.2010 r.	386		16,6%	8,2%

* podana liczba nie obejmuje notowanych na rynku regulowanym funduszy inwestycyjnych zamkniętych

** łączna kapitalizacja emitentów, których sprawozdania finansowe podlegały analizie, na dzień 31.12.2009 r. wyliczona została dla 61 spółek (3 spółki ubiegające się o dopuszczenie do obrotu na rynku regulowanym zadebiutowały w 2010 r.). Natomiast kapitalizacja na dzień 31.12.2010 r. wyliczona została dla 63 spółek (w trakcie 2010 r. 1 spółka została wykluczona z obrotu giełdowego)

⁸ zgodnie z komentarzem do Zasady nr 8 Standardu CESR Nr 1: „Za kompletność, prawidłowość i prawdziwość informacji finansowych odpowiadają właściwe władze emitentów (głównie zarząd). W razie potrzeby biegli rewidenci mają działać jako pierwsza, zewnętrzna linia obrony przed nieścisłościami, przez wyrażanie opinii na temat informacji finansowych na podstawie przeprowadzonego badania”

2. OBSZARY NIEZGODNOŚCI Z MSSF – NA PODSTAWIE ANALIZY SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH ORAZ OPINII PODMIOTÓW UPRAWNIONYCH DO BADANIA

2.1. Analiza sprawozdań finansowych za rok obrotowy 2009 w świetle opinii podmiotów uprawnionych do badania – zestawienie obszarów niezgodności z obowiązującymi regulacjami dotyczącymi raportowania finansowego, w szczególności MSSF

W celu zwrócenia szczególnej uwagi emitentom na konieczność osiągnięcia zgodności z obowiązującymi regulacjami dotyczącymi raportowania finansowego, w szczególności z wymogami MSSF, przedstawiono poniżej zagadnienia, do których odnosiły się zastrzeżenia, zamieszczone w opiniach podmiotów uprawnionych do badania, dotyczące badanych sprawozdań finansowych emitentów papierów wartościowych niebędących funduszami inwestycyjnymi za rok obrotowy 2009. W dwóch przypadkach miała miejsce odmowa wyrażenia opinii o badanym sprawozdaniu finansowym przez podmiot uprawniony do badania.

Zagadnienia, do których odnosiły się ww. zastrzeżenia, zostały pogrupowane w sposób ułatwiający odnalezienie określonej tematyki.

2.1.1. Zastrzeżenia związane z zagadnieniami dotyczącymi instrumentów finansowych

Zastrzeżenia zamieszczone w opiniach podmiotów uprawnionych do badania odnosiły się do następujących zagadnień związanych z instrumentami finansowymi:

- Nierozpoznanie odpisu z tytułu utraty wartości udziałów w spółce notowanej pomimo istotnego spadku ich wartości godziwej (kursu notowań) (por. MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena”);
- Braku wyceny do wartości godziwej uzyskanych pożyczek oraz wbudowanych w umowy pożyczek instrumentów pochodnych (por. MSR 39);
- Wątpliwości co do wiarygodności wyceny wbudowanego instrumentu pochodnego oraz rozpoznania aktywa finansowego z tego tytułu (por. MSR 39);
- Braku pewności czy wierzytelności zostały zaprezentowane w prawidłowej wysokości (por. MSR 39);
- Braku objęcia odpisem aktualizującym kwoty należności krótkoterminowych (por. MSR 39);
- Wykazania w aktywach należności, które są przeterminowane, niepewne oraz nie zostały potwierdzone przez wierzyciela (por. MSR 39).

2.1.2. Zastrzeżenia związane z zagadnieniami dotyczącymi połączeń jednostek gospodarczych i konsolidacji

Zastrzeżenia zamieszczone w opiniach podmiotów uprawnionych do badania odnosiły się do następujących zagadnień związanych z połączeniami jednostek gospodarczych i konsolidacją:

- Niewłaściwego ujęcia w sprawozdaniu finansowym danych jednostki zależnej, kontrolowanej przez emitenta przed połączeniem prawnym (por. MSSF 3 „Połączenia jednostek gospodarczych”);
- Niewyodrębnienia z powstałej wartości firmy – licencji oraz braku ujęcia z tego tytułu rezerwy na podatek dochodowy (por. MSSF 3, MSR 38 „Wartości niematerialne” i MSR 12 „Podatek dochodowy”);

- Kontynuowania ujęcia w księgach rachunkowych zobowiązań finansowych z tytułu opcji, pomimo wniesienia przedsiębiorstwa emitenta aportem do spółki zależnej w poprzednim roku obrotowym (por. MSSF 3);
- Nieobjęcia konsolidacją jednostki zależnej (por. MSR 27 „Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe”);
- Zawyżenia wartości udziałów w jednostce zależnej oraz wyniku finansowego (por. MSR 27);
- Sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego przy zastosowaniu różnych zasad rachunkowości w grupie; różnych okresów (por. MSR 27) – *odmowa wyrażenia opinii*;
- Braku otrzymania przez biegłego rewidenta potwierdzeń bankowych dla spółek celowych, co uniemożliwiło potwierdzenie kompletności kredytów, instrumentów finansowych i zobowiązań warunkowych oraz braku dokumentów potwierdzających możliwość realizacji aktywa z tytułu podatku odroczonego w spółce zależnej (por. art. 67 ustawy o rachunkowości);
- Braku dokonania przez spółkę zależną weryfikacji sald należności i zobowiązań, w związku z wdrażaniem nowego systemu finansowo-księgowego;
- Nieprzedstawienia do badania sprawozdania finansowego spółki zależnej oraz pakietu konsolidacyjnego – *odmowa wyrażenia opinii*;
- Braku zbadania sprawozdań finansowych jednostek zależnych objętych skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym, ze wskazaniem istotności.

2.1.3. Zastrzeżenia związane z zagadnieniami dotyczącymi utraty wartości aktywów

Zastrzeżenia zamieszczone w opiniach podmiotów uprawnionych do badania odnosiły się do następujących zagadnień związanych z utratą wartości aktywów:

- Nieprzeprowadzenia na dzień bilansowy testu na utratę wartości dotyczącego wartości firmy oraz znaków towarowych (por. MSR 36 „Utrata wartości aktywów”);
- Nieprzeprowadzenia testu na utratę wartości udziałów w jednostce zależnej, wykazanych w sprawozdaniu finansowym (por. MSR 36);
- Nieprzeprowadzenia testu na utratę wartości licencji na oprogramowanie, co uniemożliwiło potwierdzenie wartości tego aktywa (por. MSR 36);
- Braku możliwości potwierdzenia poprawności dokonanych odpisów z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych, wartości firmy i wartości niematerialnych (por. MSR 36);
- Braku pewności czy wartość posiadanych udziałów w jednostce stowarzyszonej jest prawidłowa, w związku z zastrzeżeniami biegłego rewidenta badającego skonsolidowane sprawozdanie grupy kapitałowej, w której jednostka ta jest jednostką dominującą, dotyczącymi m.in. niedokonania oceny wystąpienia przesłanek utraty wartości w odniesieniu do należności wykazywanych przez tę jednostkę (por. MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych”, MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena” i MSR 36);
- Braku przeprowadzenia przez spółkę zależną testu na utratę wartości aktywów trwałych pomimo występowania przesłanek (por. MSR 36);
- Braku dostępu do informacji finansowych spółki stowarzyszonej w celu zweryfikowania poprawności szacunków dotyczących dokonanego pełnego odpisu z tytułu utraty wartości inwestycji (por. art. 67 ustawy o rachunkowości).

2.1.4. Zastrzeżenia związane z zagadnieniami dotyczącymi sprawozdawczości według segmentów

Zastrzeżenia zamieszczone w opiniach podmiotów uprawnionych do badania odnosiły się do następujących zagadnień związanych ze sprawozdawczością według segmentów:

- Niewłaściwej agregacji informacji przedstawionych jako "wszystkie pozostałe segmenty", ujawnionych w nocie dotyczącej segmentów operacyjnych, oraz braku wymaganych ujawnień dotyczących segmentów operacyjnych (por. MSSF 8 „Segmenty operacyjne”).

2.1.5. Zastrzeżenia związane z zagadnieniami dotyczącymi nieruchomości inwestycyjnych

Zastrzeżenia zamieszczone w opiniach podmiotów uprawnionych do badania odnosiły się do następujących zagadnień związanych z nieruchomościami inwestycyjnymi:

- Wykazywania jako nieruchomości inwestycyjne składnika, który nie spełnia definicji tego typu nieruchomości (por. MSR 40 „Nieruchomości inwestycyjne”);
- Niedokonania na dzień bilansowy aktualizacji wartości godziwej jednej z posiadanych nieruchomości inwestycyjnych (por. MSR 40);
- Niezastosowania, w momencie zmiany metody wyceny nieruchomości inwestycyjnych, przepisów MSR 40 i MSR 8 „Zasady (polityka) rachunkowości, zmiana wartości szacunkowych i korygowanie błędów”;
- Niestwierdzenia okoliczności uzasadniających znaczny wzrost wartości nieruchomości inwestycyjnych przy zmianie zasady rachunkowości dotyczącej wyceny tych nieruchomości na wycenę według wartości godziwej (por. MSR 40);
- Braku możliwości potwierdzenia wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnej, ponieważ wycena nakładów inwestycyjnych na obcym gruncie nie uwzględnia ryzyka dotyczącego możliwości wypowiedzenia umowy dzierżawy (por. MSR 40).

2.1.6. Zastrzeżenia związane z zagadnieniami dotyczącymi ujmowania i wyceny

Zastrzeżenia zamieszczone w opiniach podmiotów uprawnionych do badania odnosiły się do następujących zagadnień związanych z ujmowaniem i wyceną:

- Nieujęcia różnic kursowych z wyceny bilansowej zobowiązań w walucie obcej w wyniku bieżącego okresu lecz odniesienia w rozliczenia międzyokresowe kosztów (por. MSR 21 „Skutki zmian kursów wymiany walut”);
- Wyceny zobowiązań z tytułu partycypacji i kaucji według wartości nominalnej, opartej na metodzie kasowej (por. MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” i MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena”);
- Zawyżenia kwoty rozrachunków z tytułu barteru i kompensat (por. MSR 1 i Interpretacja SKI 31 „Przychody – transakcje barterowe obejmujące usługi reklamowe”);
- Niewykazania aktywów i zobowiązań sprzedanej zorganizowanej części przedsiębiorstwa (por. MSSF 5 „Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana”);
- Niedokonania korekt dla ujęcia retrospektywnego związanych ze zmianą zasad wyceny produkcji w toku (por. MSR 8 „Zasady (polityka) rachunkowości, zmiana wartości szacunkowych i korygowanie błędów”);
- Nieutworzenia rezerw na zaległe urlopy pracowników umysłowych zgodnie z MSR 19 „Świadczenia pracownicze”;
- Wyceny posiadanych zapasów niezgodnie z przyjętą polityką rachunkowości (por. MSR 2 „Zapasy” i MSR 8);
- Ujęcia zmiany okresów użytkowania środków trwałych niezgodnie z MSR 8;
- Nieujęcia udziałów w jednostce stowarzyszonej metodą praw własności (por. MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych”);
- Ujmowania przychodów z umów konsorcjalnych niezgodnie z MSR 31 „Udziały we wspólnych przedsięwzięciach”;

- Wyceny programu opcji pracowniczych niezgodnie z MSSF 2 „Płatności w formie akcji własnych”;
- Ujęcia prawa wieczystego użytkowania gruntów (por. MSR 17 „Leasing”);
- Nieutworzenia rezerwy na wypadek niekorzystnego rozstrzygnięcia sprawy sądowej dotyczącej płatności na rzecz kontrahenta (por. MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe”);
- Braku możliwości oszacowania wpływu zdarzenia (pозew przeciwko spółce zależnej o zapłatę) na sprawozdanie finansowe (por. MSR 37);
- Trudności oszacowania prawdopodobieństwa możliwości realizacji preliminarza przychodów i kosztów dotyczącego kontraktów budowlanych (por. MSR 11 „Umowy o usługę budowlaną”);
- Braku możliwości potwierdzenia, na podstawie przedstawionej dokumentacji, wysokości zysków z kontraktu długoterminowego (por. MSR 11);
- Możliwości zmiany kwoty zysku ze sprzedaży zorganizowanej części przedsiębiorstwa w rezultacie końcowego rozliczenia transakcji (por. MSSF 5 „Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana”);
- Braku uzyskania przez biegłego rewidenta wystarczających dowodów badania, które pozwoliłyby wypowiedzieć się o prawidłowości rozpoznania, wyceny i prezentacji wartości niematerialnych (por. art. 67 ustawy o rachunkowości).

2.1.7. Zastrzeżenia związane z zagadnieniami dotyczącymi kontynuacji działalności

Zastrzeżenia zamieszczone w opiniach podmiotów uprawnionych do badania odnosiły się do następujących zagadnień związanych z kontynuacją działalności:

- Braku możliwości odniesienia się do poprawności wyceny udziałów w spółce zależnej w związku z ryzykiem zagrożenia dla kontynuacji jej działalności;
- Nieposiadania niezależnych wycen majątku, które przy sporządzeniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego w sytuacji braku założenia kontynuacji działalności pomogłyby ocenić konieczność dalszych odpisów aktualizujących wartość majątku;
- Zagrożenie dla kontynuacji działalności;
- Brak możliwości oceny czy założenie kontynuacji działalności jest zasadne – *odmowa wyrażenia opinii*.

2.1.8. Inne zagadnienia, do których odnosiły się zastrzeżenia

- Nieprzedstawienie dokumentacji, o której mowa w art. 10 ustawie o rachunkowości;
- Wysłanie potwierdzeń sald należności na koniec roku obrotowego – po terminie określonym w art. 26 ustawy o rachunkowości;
- Brak przeprowadzenia inwentaryzacji zapasów na koniec roku obrotowego (por. art. 26 ustawy o rachunkowości).

2.1.9. Uzupełniające objaśnienia

Dodatkowo przedstawiamy tematykę uzupełniających objaśnień, zamieszczonych w opiniach podmiotów uprawnionych do badania. Uzupełniające objaśnienia odnosiły się m.in. do następujących zagadnień:

- Niezłożenia sprawozdania finansowego za rok poprzedni do ogłoszenia w Monitorze Polskim B; niezłożenia sprawozdania do KRS;
- Zmian w strukturze grupy;

- Wyłączenia z konsolidacji nieistotnych jednostek zależnych;
- Braku pewności co do możliwości realizacji aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego;
- Braku badania sprawozdań finansowych jednostek zależnych, stowarzyszonych; badania przez inne podmioty uprawnione, ze wskazaniem poziomu istotności;
- Niepewności co do możliwości realizacji salda należności od jednostki zależnej w upadłości;
- Zagrożenia kontynuacji działalności jednostek zależnych;
- Nieutworzenia rezerwy na pokrycie zobowiązań związanych z postępowaniem sądowym;
- Informacji, że test na utratę wartości „wartości firmy”, wartości niematerialnych nie wykazał konieczności ujęcia odpisu; założenia przyjęte do testu na utratę wartości zależą od przyszłych zdarzeń i okoliczności.

2.2. Analiza sprawozdań finansowych – zestawienie obszarów niezgodności z obowiązującymi regulacjami dotyczącymi raportowania finansowego, w szczególności MSSF

W tej części raportu przedstawiamy obszary niezgodności, w tym braki ujawnień lub ujawnienia w niepełnym zakresie, z obowiązującymi regulacjami dotyczącymi raportowania finansowego, w szczególności z wymogami MSSF, których wystąpienie zostało stwierdzone w wyniku przeprowadzonej w roku 2010 analizy sprawozdań finansowych sporządzonych przez emitentów papierów wartościowych niebędących funduszami inwestycyjnymi.

Część z prezentowanych niezgodności z MSSF dotyczyła jedynie pojedynczych przypadków. Z kolei stosunkowo liczne były przypadki, gdy ujawnienia zostały dokonane przez emitentów w sposób wzbudzający wątpliwości co do kompletności ujawnianych informacji.

Pragniemy zwrócić uwagę emitentów i odpowiednio biegłych rewidentów, że ujawnienia dokonane w sprawozdaniu finansowym powinny być zrozumiałe i przejrzyste, a informacje powinny być prezentowane w wystarczającym zakresie (aby informacje zawarte w sprawozdaniach finansowych były wiarygodne, muszą być kompletne – por. pkt 24-46 *Założeń koncepcyjnych do MSSF*⁹, dotyczące cech jakościowych sprawozdania finansowego).

W naszej ocenie zasadne jest, aby podmiot uprawniony do badania, wydając opinię o badanym sprawozdaniu finansowym, brał również pod uwagę kompletność ujawnień, wymaganych zgodnie z obowiązującymi uregulowaniami. Zgodnie z pkt 69 Krajowego Standardu Rewizji Finansowej nr 1 „Ogólne zasady badania sprawozdań finansowych”: „(...) Do istotnych odstępstw zalicza się także przedstawienie niekompletnego sprawozdania finansowego. (...)”. W naszej opinii sprawozdanie finansowe emitenta nie może zostać uznane za kompletne, jeśli brak w nim istotnych ujawnień, wymaganych zgodnie z obowiązującymi standardami rachunkowości.

Ponadto zwracamy uwagę, że zestawienia niezgodności z wymogami MSSF, w tym braki ujawnień lub ujawnienia w niepełnym zakresie, zaprezentowane zostały również w poprzednich raportach, opracowanych przez Wydział Rachunkowości Departamentu Emitentów UKNF:

- *Zgodność sprawozdań finansowych emitentów papierów wartościowych z MSR. Analiza przeprowadzona w 2009 r.*¹⁰;
- *Raport z analizy rocznych skonsolidowanych sprawozdań finansowych, sporządzonych za rok obrotowy 2007 przez emitentów papierów wartościowych, pod kątem ich zgodności z wymogami MSR*¹¹.

⁹ „Założenia koncepcyjne sporządzania i prezentacji sprawozdań finansowych”, w raporcie zwane „Założeniami koncepcyjnymi do MSSF” - zatwierdzone przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (ang.: *IASB*), nie podlegają przyjęciu w formie Rozporządzenia Komisji Europejskiej do stosowania na obszarze UE

¹⁰ http://www.knf.gov.pl/Images/sprawozdania_emitentow_2009_tcm75-18384.pdf

¹¹ http://www.knf.gov.pl/Images/raporty_roczne_2007_analizaDEM_tcm75-9677.pdf

Przepisy MSSF, na które powołano się omawiając poszczególne obszary niezgodności z MSSF w niniejszym raporcie, zaprezentowano w brzmieniu odnoszącym się do sprawozdań finansowych sporządzonych za rok obrotowy 2009.

2.2.1. Niezgodności i braki ujawnień dotyczące instrumentów finansowych

- Nieprzypisanie instrumentów finansowych do klas (ang.: *classes*), które uwzględniają charakter ujawnianych informacji oraz cechy tych instrumentów finansowych (por. par. 6 MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji” oraz par. B1 i B2 załącznika B do MSSF 7);
- Brak ujawnień dotyczących metod oraz – w przypadku wykorzystania techniki wyceny - założeń przyjętych przy ustalaniu wartości godziwych poszczególnych klas (ang.: *classes*) aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych oraz pozostałych informacji dotyczących wartości godziwej (por. par. 27 MSSF 7);
- Brak ujawnień dotyczących poziomu hierarchii wartości godziwej, do którego zaklasyfikowano poszczególne wyceny wartości godziwej, dokonując podziału wycen wartości godziwej zgodnie z poziomami zdefiniowanymi w par. 27A MSSF 7 oraz pozostałych informacji ujawnianych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej dla każdej klasy instrumentów finansowych wycenianych według wartości godziwej (por. par. 27B MSSF 7);
- Brak ujawnienia analizy wymagalności zobowiązań finansowych pokazującej pozostałe umowne terminy wymagalności oraz opisu sposobu zarządzania ryzykiem płynności (por. par. 39 MSSF 7);
- Brak ujawnienia analizy wrażliwości dla ryzyka walutowego, na które jednostka jest narażona na dzień sprawozdawczy, pokazującej, jaki wpływ na wynik finansowy i kapitał własny miałyby zmiany w zakresie odpowiednich czynników ryzyka, które były potencjalnie możliwe na ten dzień, a także metod i założeń stosowanych przy sporządzaniu analizy wrażliwości oraz zmian stosowanych metod i założeń w stosunku do poprzedniego okresu wraz z przyczynami takich zmian (por. par. 40 MSSF 7);
- Brak ujawnienia analizy wrażliwości dla ryzyka stopy procentowej, na które jednostka jest narażona na dzień sprawozdawczy, pokazującej, jaki wpływ na wynik finansowy i kapitał własny miałyby zmiany w zakresie odpowiednich czynników ryzyka, które były potencjalnie możliwe na ten dzień, a także metod i założeń stosowanych przy sporządzaniu analizy wrażliwości oraz zmian stosowanych metod i założeń w stosunku do poprzedniego okresu wraz z przyczynami takich zmian (por. par. 40 MSSF 7);
- Brak ujawnienia analizy wrażliwości dla innego ryzyka cenowego, na które jednostka jest narażona na dzień sprawozdawczy, pokazującej, jaki wpływ na wynik finansowy i kapitał własny miałyby zmiany w zakresie odpowiednich czynników ryzyka, które były potencjalnie możliwe na ten dzień, a także metod i założeń stosowanych przy sporządzaniu analizy wrażliwości oraz zmian stosowanych metod i założeń w stosunku do poprzedniego okresu wraz z przyczynami takich zmian (por. par. 40 MSSF 7).

2.2.2. Niezgodności i braki ujawnień dotyczące połączeń jednostek gospodarczych i konsolidacji

- Brak ujawnienia dat przejęcia w związku z połączeniem jednostek gospodarczych przeprowadzonych w trakcie okresu (por. par. 67 lit. b MSSF 3 „Połączenia jednostek gospodarczych”);
- Brak ujawnienia podstawy ustalenia wartości godziwej instrumentów kapitałowych emitenta wyemitowanych w ramach kosztu połączenia (por. par. 67 lit. d (ii) MSSF 3);
- Brak ujawnienia, w związku z połączeniem jednostek gospodarczych przeprowadzonym w trakcie okresu, wartości bilansowej każdej z kategorii aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych, ustalonej zgodnie z MSSF bezpośrednio przed połączeniem bądź brak informacji,

że ujawnienie tych kwot było niemożliwe ze względów praktycznych wraz z wyjaśnieniem, dlaczego było to niemożliwe (por. par. 67 lit. f MSSF 3);

- Brak opisu, w odniesieniu do połączenia jednostek gospodarczych przeprowadzonego w trakcie okresu, czynników, które przyczyniły się do powstania kosztu powodującego konieczność ujęcia wartości firmy – brak opisu każdej wartości niematerialnej, która nie została ujęta odrębnie od wartości firmy wraz z wyjaśnieniem, dlaczego nie można było wiarygodnie wycenić wartości godziwej tej wartości niematerialnej (par. 67 lit. h MSSF 3);
- Brak ujawnienia kwoty zysku lub straty jednostki przejmowanej od daty przejęcia, uwzględnionej w wyniku finansowym jednostki przejmującej za dany okres bądź brak informacji, że ujawnienie tej kwoty było niemożliwe ze względów praktycznych wraz z wyjaśnieniem, dlaczego było to niemożliwe (por. par. 67 lit. i MSSF 3);
- Brak ujawnienia przychodów połączonej jednostki za dany okres, wyliczonych w taki sposób, jak gdyby datą przejęcia w przypadku wszystkich połączeń jednostek gospodarczych przeprowadzonych w trakcie okresu był początek okresu, bądź brak informacji, że ujawnienie tej kwoty było niemożliwe ze względów praktycznych wraz z wyjaśnieniem, dlaczego było to niemożliwe (por. par. 70 lit. a MSSF 3);
- Niepodanie informacji dotyczącej kryterium istotności na potrzeby wyłączenia z obowiązku konsolidacji, przyjętego zgodnie z MSSF, uwzględniającego zarówno czynnik „jakościowy”, jak i czynnik „ilościowy” (par. 7 i 31 MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” i par. 5 MSR 8 „Zasady (polityka) rachunkowości, zmiana wartości szacunkowych i korygowanie błędów”);
- Zaprezentowanie udziałów mniejszości w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej poza kapitałem własnym oraz brak ujawnienia kapitału własnego właścicieli jednostki dominującej (por. par. 33 MSR 27 „Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe” i par. 54 lit. q MSR 1);
- Brak zaprezentowania wyniku finansowego grupy kapitałowej za dany okres w podziale pomiędzy jednostkę dominującą oraz udziały mniejszości (por. par. 34 MSR 27 i par. 83 MSR 1);
- Brak przedstawienia podstawy prawnej i innych informacji wymaganych w związku z niesporządzaniem skonsolidowanego sprawozdania finansowego (por. pkt 23, dział B. Dodatkowe Noty Objasniające, Załącznik Nr 1 do Rozporządzenia o sprawozdaniach finansowych wg PZR w prospekcie¹²);
- Niewskazanie podstawy dla wyłączenia jednostek zależnych z konsolidacji.

2.2.3. Niezgodności i braki ujawnień dotyczące sprawozdawczości według segmentów

- Brak przedstawienia informacji dotyczących segmentów operacyjnych (por. MSSF 8 „Segmenty operacyjne”);
- Brak prezentacji sumy aktywów każdego segmentu sprawozdawczego w informacji dotyczącej segmentów operacyjnych (por. par. 23 MSSF 8);
- Brak ujawnień dotyczących segmentów operacyjnych, w szczególności zysku lub straty każdego segmentu sprawozdawczego, jak również wartości zobowiązań każdego segmentu sprawozdawczego (o ile kwota zobowiązań jest regularnie przedstawiana organowi odpowiedzialnemu za podejmowanie decyzji operacyjnych) (por. par. 23 MSSF 8);
- Niejasne zaprezentowanie informacji dotyczących obszarów geograficznych (por. par. 33 MSSF 8);

¹² Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 18 października 2005 r. w sprawie zakresu informacji wykazywanych w sprawozdaniach finansowych i skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych, wymaganych w prospekcie emisyjnym dla emitentów z siedzibą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, dla których właściwe są polskie zasady rachunkowości (Dz. U. Nr 209, poz. 1743, z późn. zm.)

- Brak ujawnienia informacji w sprawozdaniu finansowym na temat zakresu, w jakim jednostka jest zależna od jej głównych klientów oraz brak odesłania do sprawozdania z działalności emitenta, z którego wynika, że jednostka była w dużym stopniu uzależniona od głównych klientów (por. par. 34 MSSF 8);
- Zaprezentowanie informacji dotyczącej segmentów zgodnie z MSR 14 „Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności”, zamiast zgodnie z MSSF 8;
- W ujawnionych informacjach dotyczących segmentów oraz w opisie zasad rachunkowości posługiwanie się terminologią i definicją pochodzącą z MSR 14;
- Nieujawnienie informacji dotyczących segmentów (por. poz. „Sprawozdawczość według segmentów”, dział A. Noty objaśniające, Załącznik Nr 1 do Rozporządzenia o sprawozdaniach finansowych wg PZR w prospekcie).

2.2.4. Niezgodności i braki ujawnień dotyczące podmiotów powiązanych

- Brak informacji dotyczących transakcji z podmiotami powiązаныmi, poza informacjami o transakcjach w ramach grupy kapitałowej oraz o wynagrodzeniach osób zarządzających i nadzorujących (por. MSR 24 "Ujawnianie informacji na temat podmiotów powiązanych");
- Brak pewności co do kompletności ujawnień dotyczących świadczących dla kluczowego personelu kierowniczego (por. par. 16 MSR 24);
- Brak informacji o transakcjach z podmiotami powiązаныmi, poza informacjami o transakcjach zawartych przez emitenta z jednostką powiązaną (por. nota 7.1., dział B. Dodatkowe noty objaśniające, Załącznik Nr 1 do Rozporządzenia o sprawozdaniach finansowych wg PZR w prospekcie).

2.2.5. Niezgodności i braki ujawnień dotyczące prezentacji sprawozdań finansowych

- Brak prezentacji sprawozdania z sytuacji finansowej na początek najwcześniejszego porównawczego okresu w związku z retrospektywnym zastosowaniem zasad rachunkowości (por. par. 39 MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”);
- Brak opisu subiektywnych ocen, których dokonało kierownictwo w procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości jednostki, a które mają najbardziej istotny wpływ na kwoty ujęte w sprawozdaniu finansowym (por. par. 122-124 MSR 1);
- Brak ujawnienia informacji odnośnie głównych założeń dotyczących przyszłości oraz innych podstawowych przyczyn niepewności szacunków na koniec okresu sprawozdawczego, co do których istnieje znaczące ryzyko spowodowania istotnych korekt wartości bilansowej aktywów i zobowiązań w trakcie kolejnego roku obrotowego (por. par. 125-133 MSR 1);
- Brak ujawnienia informacji umożliwiających użytkownikom sprawozdania finansowego ocenę celów, zasad i procesów służących zarządzaniu kapitałem (por. par. 134-136 MSR 1);
- Brak odsyłaczy w bilansie oraz rachunku zysków i strat do odnośnych informacji zawartych w informacjach dodatkowych (por. par. 113 MSR 1);
- Brak informacji w jaki sposób zostały wycenione w sprawozdaniu finansowym udziały w jednostce stowarzyszonej (por. par. 41 lit. c MSR 27 „Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe”);
- Brak wydzielenia z całkowitych dochodów ogółem za okres, zaprezentowanych w skonsolidowanym zestawieniu zmian w kapitale własnym, łącznych kwot przypadających właścicielom jednostki dominującej oraz udziałom mniejszości (por. par. 106 lit. a MSR 1);
- Brak informacji w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym umożliwiających zrozumienie charakteru i sposobu ujęcia w tym sprawozdaniu korekty dotyczącej wyniku finansowego jednostki zależnej za poprzedni rok obrotowy (por. par. 17 MSR 1, MSR 8 „Zasady (polityka)

rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów” i MSR 10 „Zdarzenia następujące po dniu bilansowym”).

2.2.6. Pozostałe niezgodności i braki ujawnień

- Niedokonanie ujawnień, dotyczących kwot i liczb służących wyliczeniu podstawowego i rozwodnionego zysku na jedną akcję (por. par. 70 lit. a i b MSR 33 „Zysk przypadający na jedną akcję”);
- Brak prezentacji rozwodnionego zysku przypadającego na akcję lub odpowiednich informacji dotyczących braku instrumentów rozwadniających (por. par. 66-67 MSR 33);
- Brak odrębnego ujawnienia przepływów pieniężnych z tytułu odsetek i dywidend otrzymanych i wypłaconych w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych (por. par. 31 MSR 7 „Rachunek przepływów pieniężnych”);
- Brak ujawnienia informacji odnośnie okresu użytkowania lub zastosowanych stawek amortyzacyjnych (ang.: *the useful lives or the depreciation rates used*) dla każdej grupy rzeczowych aktywów trwałych w opisie zasad polityki rachunkowości (por. par. 73 lit. c MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe”);
- Nieujawnienie informacji dotyczących nowych standardów lub interpretacji (por. par. 30-31 MSR 8 „Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów”);
- Brak podania, w związku z istotnymi zmianami zasad (polityki) rachunkowości, powodów, dla których zastosowanie nowych zasad (polityki) rachunkowości przyczyni się do przekazywania bardziej przydatnych i wiarygodnych informacji – wskazano wyłącznie zwiększenie czytelności sprawozdania finansowego (por. par. 29 lit. b MSR 8);
- Brak prezentacji wyjaśnień i uzgodnień dotyczących przejścia na MSSF (por. par. 38 i 39 lit. a oraz b MSSF 1 „Zastosowanie MSSF po raz pierwszy”);
- Brak wymaganych ujawnień dotyczących różnic pomiędzy sprawozdaniami finansowymi sporządzonymi zgodnie z polskimi zasadami rachunkowości, a sprawozdaniami finansowymi, które zostałyby sporządzone zgodnie z MSR, bądź zamieszczenia informacji o niemożliwości wskazania takich danych w sposób wiarygodny wraz ze stosownymi wyjaśnieniami (por. par. 7 Rozporządzenia o sprawozdaniach finansowych wg PZR w prospekcie);
- Nieujawnienie informacji dotyczących przeciętnego zatrudnienia, z podziałem na grupy zawodowe (por. pkt 9, dział B. Dodatkowe Noty Objasniające, Załącznik Nr 1 do Rozporządzenia o sprawozdaniach finansowych wg PZR w prospekcie).

2.2.7. Niezgodności i braki ujawnień dotyczące sprawozdawczości śródrocznej

- Brak skróconego sprawozdania z całkowitych dochodów w śródrocznym sprawozdaniu finansowym (por. par. 8 lit. b (ii) MSR 34 „Śródroczna sprawozdawczość finansowa”);
- Zaprezentowanie zannualizowanego zysku przypadającego na akcję zamiast zysku na akcję za okres śródroczny (por. par. 11 MSR 34);
- Brak deklaracji zgodności z MSSF w śródrocznym sprawozdaniu finansowym (por. par. 19 MSR 34);
- Niezamieszczenie w śródrocznym sprawozdaniu finansowym informacji na temat segmentów (por. par. 16 lit. g MSR 34);
- Brak stwierdzenia w śródrocznym sprawozdaniu finansowym, że w sprawozdaniu tym przestrzegano tych samych zasad (polityki) rachunkowości i metod obliczeniowych co w ostatnim rocznym sprawozdaniu finansowym, albo – jeżeli zasady te lub metody zostały zmienione – opisu rodzaju i skutków tej zmiany (por. par. 16 lit. a MSR 34);

- Brak prezentacji w śródrocznym sprawozdaniu finansowym, w sprawozdaniu ze zmian w kapitale własnym, danych narastająco za bieżący rok obrotowy do danego dnia (por. par. 20 lit. c MSR 34);
- Zamieszczenie w śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym informacji niewystarczających do zrozumienia charakteru dokonanej korekty, dotyczącej wyniku finansowego jednostki zależnej za poprzedni rok obrotowy (por. par. 19 MSR 34 oraz par. 17 w związku z par. 4 MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”);
- Zaprezentowanie w śródrocznym skonsolidowanym rachunku zysków i strat pozycji „zyski nadzwyczajne” i straty nadzwyczajne” (przyjmujących wartości zerowe) (por. par. 19 MSR 34 oraz par. 85 MSR 1);
- Brak przedstawienia danych narastająco za wszystkie pełne kwartały danego roku obrotowego w zestawieniu zmian w kapitale własnym, zamieszczonym w raporcie kwartalnym (por. par. 87 ust. 1 Rozporządzenia w sprawie informacji bieżących i okresowych¹³).

2.3. Działania nadzorcze związane z analizą zgodności sprawozdań finansowych z regulacjami dotyczącymi raportowania finansowego

Jak wskazano w części 1.2. niniejszego raportu, dotyczącej omówienia zasad przeprowadzenia analizy, zgodnie z Zasadą nr 3 Standardu CESR Nr 1, kompetentne, niezależne władze administracyjne, utworzone przez Państwa Członkowskie, winny ponosić ostateczną odpowiedzialność za egzekwowanie zgodności informacji finansowych przekazywanych przez emitentów z regulacjami dotyczącymi raportowania finansowego (ang.: *reporting framework*).

Niniejszy raport jest efektem przeprowadzonej analizy sprawozdań finansowych emitentów papierów wartościowych niebędących funduszami inwestycyjnymi pod kątem zgodności tych sprawozdań finansowych z obowiązującymi regulacjami dotyczącymi raportowania finansowego, w szczególności MSSF.

W celach edukacyjnych raport jest publikowany na stronie internetowej KNF. Zagadnienia, o których mowa w zastrzeżeniach podmiotów uprawnionych do badania oraz najczęściej występujące niezgodności i braki w zakresie ujawnień wymaganych przez MSSF są też prezentowane na seminarium organizowanym corocznie przez UKNF dla uczestników rynku finansowego.

Zwracamy uwagę na odpowiedzialność zarządów i rad nadzorczych (por. art. 4a ustawy o rachunkowości¹⁴) za zapewnienie, aby sprawozdania finansowe oraz sprawozdania z działalności spełniały wymagania przewidziane w ustawie o rachunkowości (a zatem również wymagania dotyczące sporządzania określonych sprawozdań finansowych zgodnie z MSSF mającymi zastosowanie, z uwzględnieniem zasady istotności), a także za zapewnienie zgodności z pozostałymi regulacjami dotyczącymi raportowania finansowego.

Ponadto, w naszej ocenie, w przypadku wyrażenia przez biegłego rewidenta zastrzeżenia w opinii o badanym sprawozdaniu finansowym, dotyczącego kwestii mającej wpływ na wynik finansowy emitenta, zarząd emitenta powinien brać je pod uwagę formułując propozycję podziału lub pokrycia wyniku finansowego dla organu zatwierdzającego. Zwracamy uwagę, że zgodnie z art. 53 ust. 3 ustawy o rachunkowości, podział lub pokrycie wyniku finansowego netto jednostek zobowiązanych do poddania badaniu rocznego sprawozdania finansowego może nastąpić po zatwierdzeniu sprawozdania finansowego przez organ zatwierdzający, poprzedzonego wyrażeniem przez biegłego rewidenta opinii o tym sprawozdaniu bez zastrzeżeń lub z zastrzeżeniami. Podział lub pokrycie wyniku finansowego netto, dokonany bez spełnienia tego warunku, jest nieważny z mocy prawa.

¹³ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. Nr 33, poz. 259, z późn. zm.),

¹⁴ Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t. jedn. Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223, z późn. zm.)

W zapewnieniu wysokiej jakości sprawozdań finansowych ważną rolę do odegrania mają komitety audytu, powołane na mocy ustawy o biegłych rewidentach¹⁵, lub rady nadzorcze, którym powierzono zadania tych komitetów.

KNF, w przypadku wystąpienia istotnych naruszeń regulacji dotyczących raportowania finansowego, podejmuje odpowiednie działania zgodnie z obowiązującymi przepisami. UKNF szczególną uwagę przywiązuje do analizy sprawozdań finansowych emitentów, w przypadku których opinia o sprawozdaniu finansowym zawiera zastrzeżenia, jest negatywna lub gdy podmiot uprawniony do badania odmówił wyrażenia opinii - pod kątem podjęcia odpowiednich działań wynikających z obowiązujących przepisów. Jak wskazano w części 1.3. niniejszego raportu, UKNF traktuje badanie/przeгляд sprawozdania finansowego przez podmioty uprawnione do badania sprawozdań finansowych jako „pierwszą zewnętrzną linię” zapewnienia prawidłowego stosowania regulacji dotyczących raportowania finansowego.

Korzystając z uprawnień wynikających z art. 68 ustawy o ofercie¹⁶, jeżeli opinia o sprawozdaniu finansowym zawiera zastrzeżenia, jest negatywna lub gdy podmiot uprawniony do badania odmówił wyrażenia opinii, uprawniony przedstawiciel KNF zwraca się do emitentów (zarówno do zarządów jak też rad nadzorczych i odpowiednio komitetów audytu) o wyjaśnienie przyczyn niezastosowania obowiązujących regulacji dotyczących raportowania finansowego oraz oszacowanie wpływu nieprawidłowości będących przedmiotem zastrzeżeń na dane sprawozdanie finansowe.

W związku z analizą sprawozdań finansowych/historycznych informacji finansowych podmiotów ubiegających się o zatwierdzenie prospektu emisyjnego (wyniki tych analiz również zostały uwzględnione w raporcie), do emitentów przekazywane są uwagi w celu uzyskania wyjaśnień lub skorygowania informacji finansowych zawartych w prospekcie.

W kolejnych latach, dla wypełnienia celów prowadzonego nadzoru, planowane jest kontynuowanie okresowej analizy zgodności sprawozdawczości finansowej emitentów z odpowiednimi regulacjami. Przy wyborze sprawozdań finansowych emitentów do analizy planowane jest utrzymanie jako priorytetowego kryterium występowania zastrzeżeń w opiniach o badanych sprawozdaniach finansowych, odmowy wyrażenia opinii lub wyrażenia opinii negatywnej.

¹⁵ Ustawa z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz nadzorze publicznym (Dz. U. Nr 77, poz. 649, z późn. zm.)

¹⁶ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych oraz o zmianie innych ustaw (t. jedn. Dz. U. z 2009 r. Nr 185, poz. 1439, z późn. zm.)

3. WYBRANE ZAGADNIENIA, NA KTÓRE NALEŻY ZWRÓCIĆ SZCZEGÓLNA UWAGĘ PRZY SPORZĄDZANIU SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH

Celem tego Rozdziału jest zaprezentowanie dodatkowych, wybranych zagadnień związanych z regulacjami dotyczącymi raportowania finansowego, użytecznych zarówno przy sporządzaniu sprawozdań finansowych, jak i przy korzystaniu z informacji w nich zawartych.

3.1. Sprawozdania finansowe sporządzane przez (znaczącego) inwestora

Zwracamy uwagę na stanowisko UKNF z dnia 26 kwietnia 2010 r., dotyczące rodzajów sprawozdań finansowych sporządzanych przez (znaczącego) inwestora oraz metody wykazywania inwestycji w jednostce stowarzyszonej - w przypadku sporządzania sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF.

Powyższe stanowisko zostało opracowane w odpowiedzi na pytania:

- czy emitent papierów wartościowych, niebędący jednostką dominującą, posiadający inwestycje w jednostce stowarzyszonej – w przypadku stosowania MSSF - powinien sporządzić dwa sprawozdania finansowe, gdzie w jednym z nich inwestycje w jednostce stowarzyszonej zostaną wykazane metodą praw własności, a w drugim po koszcie lub zgodnie z MSR 39?

- czy emitent papierów wartościowych, będący jednostką dominującą, niezobowiązany do sporządzania skonsolidowanych sprawozdań finansowych, posiadający także inwestycje w jednostce stowarzyszonej – w przypadku stosowania MSSF - powinien sporządzić dwa sprawozdania finansowe, gdzie w jednym z nich inwestycje w jednostce stowarzyszonej zostaną wykazane metodą praw własności, a w drugim po koszcie lub zgodnie z MSR 39?

Jednostkowe (ang.: *separate*) sprawozdanie finansowe, to zgodnie z par. 4 MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych” sprawozdanie sporządzone dodatkowo do skonsolidowanego sprawozdania finansowego [, sprawozdania finansowego]¹⁷, w którym inwestycje wykazano metodą praw własności, oraz sprawozdania finansowego, w którym udziały wspólników wspólnego przedsięwzięcia są skonsolidowane proporcjonalnie. W sprawozdaniu tym inwestycje w jednostkach stowarzyszonych, stosownie do par. 35 MSR 28, wykazuje się zgodnie z par. 37-42 MSR 27 „Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe”, tj. po koszcie lub zgodnie z MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena”.

W związku z powyższym należy zauważyć, że w polskim tłumaczeniu par. 4 MSR 28, w stosunku do jego angielskiej wersji, pominięto wyrazy: „sprawozdania finansowego”, (w którym inwestycje wykazuje się metodą praw własności). Z kolei w tłumaczeniu par. 13 MSR 28, tj.: „Inwestycje w jednostce stowarzyszonej ujmuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym według metody praw własności (...)”, w stosunku do angielskiej wersji dodano zwrot „w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym”.

MSR 28, jak wynika z par. 36, nie określa, które jednostki są zobowiązane do sporządzania jednostkowego (ang.: *separate*) sprawozdania finansowego dostępnego do użytku publicznego. Rozporządzenie w sprawie informacji bieżących i okresowych definiuje tylko dwa rodzaje sprawozdań: sprawozdanie finansowe oraz skonsolidowane sprawozdanie finansowe. Natomiast ww. rozporządzenie nie nakazuje jednostce będącej znaczącym inwestorem sporządzania dodatkowo jednostkowego sprawozdania finansowego. Obowiązek taki nie wynika również z przepisów ustawy o rachunkowości.

Zatem w przedmiotowym przypadku emitent, który posiada inwestycje w jednostce stowarzyszonej oraz nie jest jednostką dominującą, sporządzający sprawozdania finansowe zgodnie z MSSF, sporządza jedno sprawozdanie finansowe (o którym mowa m.in. w Rozporządzeniu w sprawie informacji bieżących i okresowych), wykazując inwestycje w jednostce stowarzyszonej metodą praw własności. Sprawozdania tego nie należy nazywać ani skonsolidowanym, ani jednostkowym (por. par. 4 i 13 MSR 28 w wersji angielskiej).

Natomiast emitent papierów wartościowych, będący jednostką dominującą, niezobowiązany do sporządzania skonsolidowanych sprawozdań finansowych, posiadający także inwestycje w jednostce

¹⁷ ang.: *in addition to consolidated financial statements, financial statements in which investments are accounted for using the equity method (...)*

stowarzyszonej, w przypadku stosowania MSSF postępuje analogicznie, tzn. sporządza jedno sprawozdanie finansowe, wykazując inwestycje w jednostce stowarzyszonej metodą praw własności, którego nie należy nazywać skonsolidowanym ani jednostkowym.

Powyższe stanowisko UKNF zostało zamieszczone na stronie internetowej KNF (www.knf.gov.pl, zakładka: Regulacje / Praktyka / Stanowiska urzędu).

3.2. Prezentacja okresów porównywalnych (porównawczych) w sprawozdaniach finansowych w związku ze zmianą roku obrotowego

W związku z kierowanymi do UKNF zapytaniami emitentów dotyczącymi prezentacji okresów porównywalnych (porównawczych) w sprawozdaniach finansowych w związku ze zmianą roku obrotowego, zwracamy uwagę na przepisy mające zastosowanie w przedmiotowym przypadku.

- Definicja roku obrotowego

Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 9 ustawy o rachunkowości przez rok obrotowy rozumie się rok kalendarzowy lub inny okres trwający 12 kolejnych pełnych miesięcy kalendarzowych, stosowany również do celów podatkowych. Rok obrotowy lub jego zmiany określa statut lub umowa, na podstawie której utworzono jednostkę. Jeżeli jednostka rozpoczęła działalność w drugiej połowie przyjętego roku obrotowego, to może księgi rachunkowe i sprawozdanie finansowe za ten okres połączyć z księgami rachunkowymi i sprawozdaniem finansowym za rok następny. W przypadku zmiany roku obrotowego pierwszy po zmianie rok obrotowy powinien być dłuższy niż 12 kolejnych miesięcy.

Odnosząc się do powyższej definicji, w opinii Departamentu Emitentów UKNF, zmiana formy prawnej przez jednostkę nie oznacza rozpoczęcia działalności przez tę jednostkę.

- Definicja danych porównywalnych

Zgodnie z definicją zawartą w par. 2 ust. 1 pkt 38 Rozporządzenia w sprawie informacji bieżących i okresowych, przez dane porównywalne rozumie się dane porównawcze sporządzone w sposób zapewniający ich porównywalność przez zastosowanie jednolitych zasad (polityki) rachunkowości we wszystkich prezentowanych okresach, zgodnych z zasadami (polityką) rachunkowości stosowanymi przez emitenta przy sporządzaniu sprawozdania finansowego, skróconego sprawozdania finansowego, skonsolidowanego sprawozdania finansowego lub skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, za ostatni okres oraz przez ujęcie korekt błędów w okresach, których one dotyczą, bez względu na okres, w którym zostały ujęte w księgach rachunkowych; kwotę korekty z tytułu zmian zasad (polityki) rachunkowości i korekty błędu odnosi się na kapitał własny i wykazuje jako niepodzielony zysk lub niepokrytą stratę z lat ubiegłych; dane porównywalne sporządza się z uwzględnieniem zasad zapewnienia porównywalności, określonych w MSR.

- Przepisy zawierające wymogi dotyczące prezentacji okresów porównywalnych (porównawczych) w sprawozdaniach finansowych będących składnikami raportów okresowych

Emitenci papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym zobowiązani są do przekazywania raportów okresowych zgodnie z zasadami określonymi w przepisach Rozporządzenia w sprawie informacji bieżących i okresowych.

W przypadku sporządzania sprawozdań finansowych zgodnie z polskimi zasadami rachunkowości (PZR), okresy, za które należy sporządzić dane porównywalne, zostały określone w następujących przepisach Rozporządzenia w sprawie informacji bieżących i okresowych:

- dla raportów kwartalnych: par. 87 ust. 1 i 2,
- dla raportów półrocznych: par. 89 ust. 1 pkt 2 oraz ust. 2,
- dla raportów rocznych: par. 91 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 2.

W przypadku rocznych i śródrocznych sprawozdań finansowych sporządzanych zgodnie z MSSF, emitent powinien prezentować dane za okresy porównawcze zgodnie z zasadami określonymi w tych standardach (odpowiednio MSR 1 "Prezentacja sprawozdań finansowych" i MSR 34 "Śródroczna sprawozdawczość finansowa"). Uregulowania dotyczące informacji porównawczych

zostały zawarte w par. 38-44 MSR 1. Przepisy określające okresy, za które należy przedstawiać dane w śródrocznych sprawozdaniach finansowych zawarte są w par. 20 MSR 34.

- Dodatkowe zagadnienia – raporty kwartalne

Zwracamy uwagę, że w kwartalnych sprawozdaniach finansowych należy zamieścić objaśnienia dotyczące sezonowości lub cykliczności działalności emitenta w prezentowanym okresie (por. w zależności od stosowanych standardów rachunkowości: par. 16 lit. b MSR 34 oraz par. 87 ust. 4 pkt 3 Rozporządzenia w sprawie informacji bieżących i okresowych).

Dodatkowo w kwartalnych sprawozdaniach finansowych sporządzonych zgodnie z polskimi zasadami rachunkowości (PZR), w związku z wydłużonym rokiem obrotowym emitenta, należy zamieścić również opis czynników i zdarzeń o nietypowym charakterze, mających wpływ na wyniki finansowe (por. par. 87 ust. 4 pkt 2 Rozporządzenia w sprawie informacji bieżących i okresowych).

Natomiast w kwartalnych sprawozdaniach finansowych sporządzonych zgodnie z MSSF, w przypadku jednostki, której działalność cechuje wyraźna sezonowość, użyteczne może być opracowanie informacji finansowych za dwanaście miesięcy do dnia zakończenia śródrocznego okresu oraz informacji porównawczych za poprzedzający okres dwunastu miesięcy (por. par. 21 MSR 34). Powyższy MSR zaleca, aby jednostki, których działalność cechuje wyraźna sezonowość, rozważyły możliwość podania takiej informacji oprócz informacji, o których mowa w poprzednim paragrafie. Naszym zdaniem, informację taką można zamieścić w informacji dodatkowej w kwartalnych raportach okresowych.

Ponadto, zwracamy uwagę na przepisy Rozporządzenia w sprawie informacji bieżących i okresowych, dotyczące przekazywania raportów kwartalnych i skonsolidowanych raportów kwartalnych:

- o zgodnie z par. 101 ust. 2 ww. Rozporządzenia, emitent nie ma obowiązku przekazywania raportu kwartalnego i skonsolidowanego raportu kwartalnego za drugi kwartał roku obrotowego, z wyjątkiem emitenta będącego funduszem;
- o zgodnie z par. 102 ust. 1 ww. Rozporządzenia, emitent zwolniony jest z obowiązku przekazywania raportu kwartalnego i skonsolidowanego raportu kwartalnego za ostatni kwartał roku obrotowego, pod warunkiem że przekaże raport roczny i odpowiednio skonsolidowany raport roczny jednocześnie, (...), nie później jednak niż w terminie 80 dni od daty zakończenia roku obrotowego, którego dotyczy.

W przypadku przekazywania przez emitenta raportu kwartalnego/skonsolidowanego raportu kwartalnego za kolejne kwartały wydłużonego roku obrotowego (dłuższego niż 12 kolejnych miesięcy) oraz roku obrotowego następującego po wydłużonym roku obrotowym, emitent powinien rozważyć, dane za które kwartały poprzedniego roku obrotowego mogłyby stanowić dane porównywalne (porównawcze) dla danych za kwartały bieżącego roku obrotowego.

- Dodatkowe zagadnienia – raporty półroczne

Zwracamy uwagę, że w półrocznych sprawozdaniach finansowych sporządzonych zgodnie z polskimi zasadami rachunkowości (PZR), w związku z wydłużonym rokiem obrotowym emitenta, należy zamieścić opis czynników i zdarzeń o nietypowym charakterze, mających wpływ na wyniki finansowe (por. par. 89 ust. 1 pkt 2 lit. a oraz par. 87 ust. 4 pkt 2 Rozporządzenia w sprawie informacji bieżących i okresowych).

Natomiast w półrocznych sprawozdaniach finansowych sporządzonych zgodnie z MSSF, w przypadku jednostki, której działalność cechuje wyraźna sezonowość, użyteczne może być opracowanie informacji finansowych za dwanaście miesięcy do dnia zakończenia śródrocznego okresu oraz informacji porównawczych za poprzedzający okres dwunastu miesięcy (por. par. 21 MSR 34). Powyższy MSR zaleca, aby jednostki, których działalność cechuje wyraźna sezonowość, rozważyły możliwość podania takiej informacji oprócz informacji, o których mowa w poprzednim paragrafie. Naszym zdaniem, informację taką można zamieścić w informacji dodatkowej w półrocznych raportach okresowych.

- Dodatkowe zagadnienia – raporty roczne

Zwracamy uwagę, że w raportach rocznych, w związku z wydłużonym rokiem obrotowym emitenta, należy zamieścić opis czynników i zdarzeń o nietypowym charakterze, mających wpływ na wyniki finansowe (por. par. 91 ust. 6 pkt 13 Rozporządzenia w sprawie informacji bieżących i okresowych).

Jednocześnie zwracamy uwagę na par. 36 MSR 1, z którego wynika, że w przypadku zmiany przez jednostkę dnia zakończenia okresu sprawozdawczego i prezentacji sprawozdania finansowego za okres dłuższy lub krótszy od jednego roku, jednostka ta poza podaniem okresu objętego sprawozdaniem finansowym dodatkowo ujawnia przyczynę, dla której stosowany jest dłuższy lub krótszy okres oraz to, że kwoty zaprezentowane w sprawozdaniu finansowym nie są w pełni porównywalne.

Ponadto zwracamy uwagę na konieczność zawarcia we wszystkich raportach okresowych sporządzanych za okresy roku obrotowego obejmującego inny okres niż 12 kolejnych miesięcy kalendarzowych informacji wraz z wyjaśnieniem odnośnie przyjętych okresów sprawozdawczych, prezentowanych w raporcie, w tym okresów, za które prezentowane są dane porównywalne (porównawcze).

3.3. Najważniejsze zmiany związane ze stosowaniem MSSF

Zgodnie z art. 3 ust. 1 Rozporządzenia (WE) nr 1606/2002¹⁸ Komisja Europejska podejmuje decyzję w sprawie stosowania we Wspólnocie międzynarodowych standardów rachunkowości. Art. 3 ust. 4 ww. Rozporządzenia stanowi, że przyjęte międzynarodowe standardy rachunkowości zostaną opublikowane w całości w każdym z języków urzędowych Wspólnoty, jako rozporządzenie Komisji, w Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich.

Zgodnie z wymogami par. 10 - 12 MSR 8 „Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów” w przypadku braku standardu bądź interpretacji mających bezpośrednie zastosowanie do danej transakcji, innego zdarzenia lub warunku, kierownictwo jednostki kieruje się osądem przy opracowywaniu i stosowaniu zasad (polityki) rachunkowości (...).

Przy kierowaniu się osądem kierownictwo jednostki, zachowując ustaloną w par. 11 MSR 8 kolejność, uwzględnia i rozważa możliwość zastosowania źródeł wskazanych w par. 11 MSR 8. Kierownictwo jednostki może także uwzględnić najaktualniejsze regulacje innych podmiotów tworzących standardy na podstawie podobnych założeń koncepcyjnych, inną literaturę dotyczącą rachunkowości i przyjęte rozwiązania branżowe w zakresie, w jakim są one zgodne ze źródłami powołanymi w par. 11 MSR 8 (par. 12 MSR 8).

Zwracamy uwagę, że przy kierowaniu się osądem kierownictwo jednostki może uwzględnić przepisy ustawy o rachunkowości oraz krajowe standardy rachunkowości wydane przez Komitet Standardów Rachunkowości, jednakże wyłącznie w przypadku, gdy spełnione zostały warunki MSR 8.

Przypominamy również, że jeżeli zastosowanie standardu lub interpretacji po raz pierwszy ma wpływ na bieżący okres lub którykolwiek z wcześniejszych prezentowanych okresów, albo może mieć istotny wpływ na późniejsze okresy, chyba że ustalenie kwoty korekty jest niewykonalne w praktyce (ang.: *impracticable*), jednostka ujawnia informacje wymagane przez par. 28 MSR 8. Ponadto, jeżeli jednostka nie zastosowała nowego standardu lub interpretacji, które zostały już opublikowane, ale nie weszły jeszcze w życie, jednostka dokonuje ujawnień wymaganych przez par. 30 MSR 8 (por. również par. 31 MSR 8).

¹⁸ Rozporządzenie (WE) nr 1606/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 lipca 2002 r. w sprawie stosowania międzynarodowych standardów rachunkowości (Dz. Urz. WE nr L 243, z 11.9.2002 r., str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 29, str. 609);

Sprostowanie do rozporządzenia (WE) nr 1606/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 lipca 2002 r. w sprawie stosowania międzynarodowych standardów rachunkowości (Dz. Urz. WE L 243 z 11.09.2002 r., Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 29, str. 609);

Rozporządzenie (WE) nr 297/2008 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 marca 2008 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1606/2002 w sprawie stosowania międzynarodowych standardów rachunkowości w odniesieniu do uprawnień wykonawczych przyznanych Komisji (Dz. Urz. UE L 97 z 9.4.2008 r., str. 62).

Poniżej przedstawiono, w kolejności od najnowszych, MSSF i ich zmiany, ogłoszone w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej.

W roku 2010:

- 1) Rozporządzenie Komisji (UE) nr 662/2010 z dnia 23 lipca 2010 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1126/2008 przyjmujące określone międzynarodowe standardy rachunkowości zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1606/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do Interpretacji Komitetu ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej (KIMSF) 19 oraz Międzynarodowego Standardu Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) 1

Wszystkie jednostki stosują KIMSF 19 oraz zmianę do MSSF 1 najpóźniej wraz z rozpoczęciem swojego pierwszego roku obrotowego rozpoczynającego się po dniu 30 czerwca 2010 r.;

- 2) Rozporządzenie Komisji (UE) nr 633/2010 z dnia 19 lipca 2010 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1126/2008 przyjmujące określone międzynarodowe standardy rachunkowości zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1606/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do Interpretacji IFRIC 14 Komitetu ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej

Wszystkie jednostki stosują zmiany do IFRIC 14 najpóźniej wraz z rozpoczęciem swojego pierwszego roku obrotowego rozpoczynającego się po dniu 31 grudnia 2010 r.;

- 3) Rozporządzenie Komisji (UE) nr 632/2010 z dnia 19 lipca 2010 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1126/2008 przyjmujące określone międzynarodowe standardy rachunkowości zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1606/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do Międzynarodowego Standardu Rachunkowości (MSR) 24 oraz Międzynarodowego Standardu Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) 8

Wszystkie jednostki stosują MSR 24 oraz zmiany do MSSF 8 najpóźniej wraz z rozpoczęciem swojego pierwszego roku obrotowego rozpoczynającego się po dniu 31 grudnia 2010 r.;

- 4) Rozporządzenie Komisji (UE) nr 574/2010 z dnia 30 czerwca 2010 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1126/2008 przyjmujące określone międzynarodowe standardy rachunkowości zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1606/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do Międzynarodowego Standardu Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) 1 i MSSF 7

Wszystkie jednostki stosują zmiany do MSSF 1 i MSSF 7 najpóźniej wraz z rozpoczęciem swojego pierwszego roku obrotowego rozpoczynającego się po dniu 30 czerwca 2010 r.;

- 5) Rozporządzenie Komisji (UE) nr 550/2010 z dnia 23 czerwca 2010 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1126/2008 przyjmujące określone międzynarodowe standardy rachunkowości zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1606/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do Międzynarodowego Standardu Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) 1

Wszystkie jednostki stosują zmiany w MSSF 1 najpóźniej wraz z rozpoczęciem swojego pierwszego roku obrotowego rozpoczynającego się po dniu 31 grudnia 2009 r.;

- 6) Rozporządzenie Komisji (UE) nr 244/2010 z dnia 23 marca 2010 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1126/2008 przyjmujące określone międzynarodowe standardy rachunkowości zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1606/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do Międzynarodowego Standardu Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) 2

Wszystkie jednostki stosują zmiany do MSSF 2 najpóźniej wraz z rozpoczęciem swojego pierwszego roku obrotowego rozpoczynającego się po dniu 31 grudnia 2009 r.;

- 7) Rozporządzenie Komisji (UE) nr 243/2010 z dnia 23 marca 2010 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1126/2008 przyjmujące określone międzynarodowe standardy rachunkowości zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1606/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do Zmian do Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (MSSF)

Wszystkie jednostki stosują zmiany do MSSF 2, MSSF 5, MSSF 8, MSR 1, MSR 7, MSR 17, MSR 36, MSR 38, MSR 39, KIMSF 9 i KIMSF 16 najpóźniej wraz z rozpoczęciem swojego pierwszego roku obrotowego rozpoczynającego się po dniu 31 grudnia 2009 r.

W roku 2009:

- 1) Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1293/2009 z dnia 23 grudnia 2009 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1126/2008 przyjmujące określone międzynarodowe standardy rachunkowości zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1606/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do Międzynarodowego Standardu Rachunkowości (MSR) 32

Wszystkie jednostki stosują zmiany do MSR 32 najpóźniej wraz z rozpoczęciem swojego pierwszego roku obrotowego rozpoczynającego się po dniu 31 stycznia 2010 r.;

- 2) Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1171/2009 z dnia 30 listopada 2009 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1126/2008 przyjmujące określone międzynarodowe standardy rachunkowości zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1606/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do Interpretacji Komitetu ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej (KIMSF) 9 oraz Międzynarodowego Standardu Rachunkowości (MSR) 39

Wszystkie jednostki stosują zmiany do KIMSF 9 i MSR 39 najpóźniej wraz z rozpoczęciem swojego pierwszego roku obrotowego rozpoczynającego się po dniu 31 grudnia 2008 r.;

- 3) Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1165/2009 z dnia 27 listopada 2009 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1126/2008 przyjmujące określone międzynarodowe standardy rachunkowości zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1606/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do Międzynarodowego Standardu Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) 4 i MSSF 7

Wszystkie jednostki stosują zmiany do MSSF 4 i MSSF 7 najpóźniej wraz z rozpoczęciem swojego pierwszego roku obrotowego rozpoczynającego się po dniu 31 grudnia 2008 r.;

- 4) Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1164/2009 z dnia 27 listopada 2009 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1126/2008 przyjmujące określone międzynarodowe standardy rachunkowości zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1606/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do Interpretacji 18 Komitetu ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej (IFRIC)

Wszystkie jednostki stosują KIMSF 18 najpóźniej wraz z rozpoczęciem swojego pierwszego roku obrotowego rozpoczynającego się po dniu 31 października 2009 r.;

- 5) Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1142/2009 z dnia 26 listopada 2009 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1126/2008 przyjmujące określone międzynarodowe standardy rachunkowości zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1606/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do Interpretacji 17 Komitetu ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej (IFRIC)

Wszystkie jednostki stosują KIMSF 17 najpóźniej wraz z rozpoczęciem swojego pierwszego roku obrotowego rozpoczynającego się po dniu 31 października 2009 r.;

- 6) Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1136/2009 z dnia 25 listopada 2009 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1126/2008 przyjmujące określone międzynarodowe standardy rachunkowości zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1606/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do Międzynarodowego Standardu Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) 1

Wszystkie jednostki stosują przekształcony MSSF 1 najpóźniej wraz z rozpoczęciem swojego pierwszego roku obrotowego rozpoczynającego się po dniu 31 grudnia 2009 r.;

- 7) Rozporządzenie Komisji (WE) nr 839/2009 z dnia 15 września 2009 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1126/2008 przyjmujące określone międzynarodowe standardy rachunkowości zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1606/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do Międzynarodowego Standardu Rachunkowości (MSR) 39

Wszystkie jednostki stosują zmiany w MSR 39 najpóźniej wraz z rozpoczęciem swojego pierwszego roku obrotowego rozpoczynającego się po dniu 30 czerwca 2009 r.;

- 8) Rozporządzenie Komisji (WE) nr 824/2009 z dnia 9 września 2009 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1126/2008 przyjmujące określone międzynarodowe standardy rachunkowości zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1606/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do

Międzynarodowego Standardu Rachunkowości (MSR) 39 oraz Międzynarodowego Standardu Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) 7

Niniejsze rozporządzenie weszło w życie trzeciego dnia po jego opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, tj. 13 września 2009 r.;

- 9) Rozporządzenie Komisji (WE) nr 636/2009 z dnia 22 lipca 2009 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1126/2008 przyjmujące określone międzynarodowe standardy rachunkowości zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1606/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do Interpretacji 15 Komitetu ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej (IFRIC)

Wszystkie jednostki stosują KIMSF 15 najpóźniej wraz z rozpoczęciem swojego pierwszego roku obrotowego rozpoczynającego się po dniu 31 grudnia 2009 r.;

- 10) Rozporządzenie Komisji (WE) nr 460/2009 z dnia 4 czerwca 2009 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1126/2008 przyjmujące określone międzynarodowe standardy rachunkowości zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1606/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do Interpretacji 16 Komitetu ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej (IFRIC)

Wszystkie jednostki stosują KIMSF 16 najpóźniej wraz z rozpoczęciem swojego pierwszego roku obrotowego rozpoczynającego się po dniu 30 czerwca 2009 r.;

- 11) Rozporządzenie Komisji (WE) nr 495/2009 z dnia 3 czerwca 2009 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1126/2008 przyjmujące określone międzynarodowe standardy rachunkowości zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1606/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do Międzynarodowego Standardu Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) 3

Wszystkie jednostki stosują zaktualizowany MSSF 3 najpóźniej wraz z rozpoczęciem swojego pierwszego roku obrotowego rozpoczynającego się po dniu 30 czerwca 2009 r.;

- 12) Rozporządzenie Komisji (WE) nr 494/2009 z dnia 3 czerwca 2009 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1126/2008 przyjmujące określone międzynarodowe standardy rachunkowości zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1606/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do Międzynarodowego Standardu Rachunkowości (MSR) 27

Wszystkie jednostki stosują zmiany w MSR 27 najpóźniej wraz z rozpoczęciem swojego pierwszego roku obrotowego rozpoczynającego się po dniu 30 czerwca 2009 r.;

- 13) Rozporządzenie Komisji (WE) nr 254/2009 z dnia 25 marca 2009 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1126/2008 przyjmujące określone międzynarodowe standardy rachunkowości zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1606/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do Interpretacji 12 Komitetu ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej (IFRIC)

Wszystkie jednostki stosują KIMSF 12 najpóźniej wraz z rozpoczęciem swojego pierwszego roku obrotowego rozpoczynającego się po dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, tj. po 29 marca 2009 r.;

- 14) Rozporządzenie Komisji (WE) nr 70/2009 z dnia 23 stycznia 2009 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1126/2008 przyjmujące określone międzynarodowe standardy rachunkowości zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1606/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do Zmian Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (MSSF)

Wszystkie jednostki stosują zmiany do MSR 1, MSR 8, MSR 10, MSR 16, MSR 19, MSR 20, MSR 23, MSR 27, MSR 28, MSR 29, MSR 31, MSR 34, MSR 36, MSR 38, MSR 39, MSR 40, MSR 41 najpóźniej wraz z rozpoczęciem swojego pierwszego roku obrotowego rozpoczynającego się po dniu 31 grudnia 2008 r.

Wszystkie jednostki stosują zmiany do MSSF 5 najpóźniej wraz z rozpoczęciem swojego pierwszego roku obrotowego rozpoczynającego się po dniu 30 czerwca 2009 r.;

- 15) Rozporządzenie Komisji (WE) nr 69/2009 z dnia 23 stycznia 2009 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1126/2008 przyjmujące określone międzynarodowe standardy rachunkowości zgodnie z

rozporządzeniem (WE) nr 1606/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do zmian do Międzynarodowego Standardu Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) 1 oraz do Międzynarodowego Standardu Rachunkowości (MSR) 27

Wszystkie jednostki stosują zmiany do MSSF 1 i MSR 27 najpóźniej wraz z rozpoczęciem swojego roku obrotowego rozpoczynającego się po dniu 31 grudnia 2008 r.;

- 16) Rozporządzenie Komisji (WE) nr 53/2009 z dnia 21 stycznia 2009 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1126/2008 przyjmujące określone międzynarodowe standardy rachunkowości zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1606/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do Międzynarodowego Standardu Rachunkowości (MSR) 32 i MSR 1

Wszystkie jednostki stosują zmiany do MSR 32 i MSR 1 najpóźniej wraz z rozpoczęciem swojego pierwszego roku obrotowego rozpoczynającego się po dniu 31 grudnia 2008 r.

W roku 2008:

- 1) Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1274/2008 z dnia 17 grudnia 2008 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1126/2008 przyjmujące określone międzynarodowe standardy rachunkowości zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1606/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do Międzynarodowego Standardu Rachunkowości (MSR) 1

Wszystkie jednostki stosują zaktualizowany MSR 1 najpóźniej wraz z rozpoczęciem swojego pierwszego roku obrotowego rozpoczynającego się po dniu 31 grudnia 2008 r.;

- 2) Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1263/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1126/2008 przyjmujące określone międzynarodowe standardy rachunkowości zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1606/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do Interpretacji 14 Komitetu ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej (IFRIC)

Wszystkie jednostki stosują KIMSF 14 najpóźniej wraz z rozpoczęciem swojego pierwszego roku obrotowego rozpoczynającego się po dniu 31 grudnia 2008 r.

- 3) Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1262/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1126/2008 przyjmujące określone międzynarodowe standardy rachunkowości zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1606/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do Interpretacji 13 Komitetu ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej (IFRIC)

Wszystkie jednostki stosują KIMSF 13 najpóźniej wraz z rozpoczęciem swojego pierwszego roku obrotowego rozpoczynającego się po dniu 31 grudnia 2008 r.

- 4) Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1261/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1126/2008 przyjmujące określone międzynarodowe standardy rachunkowości zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1606/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do Międzynarodowego Standardu Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) 2

Wszystkie jednostki stosują zmianę do MSSF 2 najpóźniej wraz z rozpoczęciem swojego pierwszego roku obrotowego rozpoczynającego się po dniu 31 grudnia 2008 r.;

- 5) Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1260/2008 z dnia 10 grudnia 2008 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1126/2008 przyjmujące określone międzynarodowe standardy rachunkowości zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1606/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do Międzynarodowego Standardu Rachunkowości (MSR) 23

Wszystkie jednostki stosują zaktualizowany MSR 23 najpóźniej wraz z rozpoczęciem swojego pierwszego roku obrotowego rozpoczynającego się po dniu 31 grudnia 2008 r.;

- 6) Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1126/2008 z dnia 3 listopada 2008 r. przyjmujące określone międzynarodowe standardy rachunkowości zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1606/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady

Niniejsze rozporządzenie weszło w życie trzeciego dnia po jego opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, tj. 2 grudnia 2008 r.

Pełny wykaz rozporządzeń Komisji Europejskiej, dotyczących MSSF, dostępny jest na stronach internetowych:

- www.ec.europa.eu/internal_market/accounting/legal_framework/regulations_adopting_ias_text_en.htm
- <http://eur-lex.europa.eu/pl/index.htm>

lub poprzez stronę internetową KNF (www.knf.gov.pl, zakładka: Regulacje / Regulacje UE / Międzynarodowe standardy rachunkowości i sprawozdawczości finansowej IAS, IFRS / Regulations adopting IAS)

lub poprzez stronę internetową Ministerstwa Finansów (www.mofnet.gov.pl, zakładka: Ministerstwo Finansów / Rachunkowość / Międzynarodowe standardy rachunkowości).

4. KONKLUZJE

Przeprowadzona w 2010 r. przez Wydział Rachunkowości Departamentu Emitentów UKNF analiza sprawozdań finansowych emitentów papierów wartościowych niebędących funduszami inwestycyjnymi, wykazała liczne obszary niezgodności z obowiązującymi regulacjami dotyczącymi raportowania finansowego, w szczególności MSSF, które opisano w niniejszym raporcie.

Autorzy raportu liczą, że publikacja raportu przyczyni się do osiągnięcia przez emitentów wysokiego poziomu zgodności z wymogami dotyczącymi sprawozdawczości, w szczególności wymogami MSSF, w kolejnych sprawozdaniach finansowych. Podwyższenie jakości prezentowanych przez emitentów sprawozdań finansowych powinno spowodować ich większą porównywalność, zwłaszcza w ramach poszczególnych sektorów branżowych, a także przyczynić się do zwiększenia zaufania inwestorów do sprawozdawczości finansowej i ułatwienia oceny sytuacji majątkowej i finansowej oraz wyników działalności emitentów i ich grup kapitałowych. W naszej opinii, podwyższenie jakości sprawozdań finansowych znalazłoby również odzwierciedlenie w zmniejszeniu liczby opinii o badanych sprawozdaniach finansowych zawierających zastrzeżenia, opinii negatywnych oraz przypadków odmowy wyrażenia opinii przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych.

Przydatne adresy internetowe**www.knf.gov.pl**

(zakładka: Regulacje / Praktyka / Stanowiska urzędu)

(zakładka: Opracowania / Rynek kapitałowy / Raporty i opracowania)

(zakładka: Regulacje / Regulacje UE / Międzynarodowe standardy rachunkowości i sprawozdawczości finansowej IAS, IFRS)

(zakładka: Dla rynku / ESPI - Instrukcje)

(zakładka: Dla rynku / Relacje z biegłymi rewidentami)

www.mofnet.gov.pl

(zakładka: Ministerstwo Finansów / Rachunkowość / Międzynarodowe standardy rachunkowości)

www.esma.europa.eu

(zakładka: ESMA Extranet / Standing Committee / Corporate Reporting)

(zakładka: ESMA Extranet / Standing Committee / Corporate Reporting / EECS)

www.ec.europa.eu/internal_market/accounting/legal_framework/regulations_adopting_ias_text_en.htm

<http://eur-lex.europa.eu/pl/index.htm>

www.ifrs.org

www.iasplus.com

URZĄD KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO
Plac Powstańców Warszawy 1
00-950 Warszawa

tel. (+48 22) 262-50-00
fax (+48 22) 262-51-11 (95)
e-mail: knf@knf.gov.pl

www.knf.gov.pl